

PROF. DR. SC. IVAN KOPRIĆ

U Zagrebu, 5. listopada 2020. godine

INFORMACIJA

Europsko sveučilište postindustrijskih gradova (UNIC)

Europska komisija je 9. srpnja 2020. godine obavijestila da je savezu osam europskih sveučilišta među kojima je i Sveučilište u Zagrebu dodijeljena inicijalna potpora za razvoj Europskog sveučilišta postindustrijskih gradova, UNIC, u okviru poziva European Universities. European Universities je poziv u okviru Erasmus+ programa, a procedura odobravanja je visoko kompetitivna. Poziv je objavljen u studenome 2019. godine, prijave su predane potkraj veljače, a rezultati evaluacije objavljeni u srpnju 2020. godine.

Sporazum našeg konzorcija predvođenog Erasmus Sveučilištem u Rotterdamu kao koordinatorom s Europskom komisijom potpisan je potkraj rujna tako da je realizacija projekta stvaranja ovog Europskog sveučilišta formalno započela s novom akademskom godinom, od 1. listopada 2020. godine.

Prva faza projekta traje tri godine, a moguć je i nastavak od daljnje tri godine, nakon vrednovanja rezultata prve faze, što znači da se aktivnosti UNIC-a predviđene projektnom prijavom trebaju razviti u trogodišnjem razdoblju dok se puna institucionalizacija s namjerom trajne suradnje očekuje u šestogodišnjem razdoblju.

Uz odobrenu prijavu projekta Europskog sveučilišta postindustrijskih gradova (UNIC) upravo se priprema i dodatna istraživačko-inovacijska komponenta za koju je rok prijave do 10. studenoga 2020. godine, a prijavljuje se po pozivu Horizon 2020, na koji se mogu prijaviti ovogodišnja odobrena europska sveučilišta. Ukupna odobrena sredstva našem konzorciju su

5 milijuna eura, a za istraživačko-inovacijsku komponentu može se dodijeliti još do 2 milijuna eura.

Projektni prijedlog našeg saveza sveučilišta je dobio izrazito visoke ocjene u svim komponentama koje su vrednovane te je odabran kao jedan od 24 odobrena saveza između čak 62 prijave. Time se uz prethodne godine odobrenih 17 saveza, Sveučilište u Zagrebu uvrstilo u odabrana sveučilišta koja sudjeluju u oblikovanju novih transnacionalnih saveza koji će funkcionirati kao europska sveučilišta odabrana i financijski poduprta u razvoju od strane Europske komisije.

UNIC savez čine sveučilišta Deusto u Bilbaou, Španjolska, Ruhr u Bochumu, Njemačka, Koç u Istanbulu, Turska, Erasmus u Rotterdamu, Nizozemska te sveučilišta u Corku, Irska, Liègeu, Belgija, Oulu, Finska i Zagrebu, Hrvatska. Zajednička povelja o utemeljenju i misiji novog Europskog sveučilišta postindustrijskih gradova (UNIC) potpisana je 5. veljače 2020. u Rotterdamu. U ime Sveučilišta u Zagrebu povelju je potpisao rektor, prof. dr. sc. Damir Boras.

Koordinator saveza je Erasmus sveučilište iz Rotterdama, a savez je usprkos situaciji s COVID-19 edukacijske i druge aktivnosti započeo odmah nakon potpisivanja povelje. Tako je tijekom ljetnog semestra online održana serija od 15 predavanja pod zajedničkim naslovom „Migration and Corona“, pri čemu je jedno od njih na temu „Access to Asylum Protection and Corona – Challenges at EU External Borders“ održala izv. prof. dr. sc. Goranka Lalić Novak s Pravnog fakulteta u Zagrebu. Predavanja je slušalo nekoliko studenta našeg Sveučilišta. U tijeku je priprema Zimske škole na istu temu, koja bi se održala u zimskom semestru akademske godine 2019./2020., a predviđa se njezin nastavak i u narednim godinama.

Tim na Erasmus sveučilištu vodi prof. dr. sc. Peter Scholten koji je istaknuo kako je UNIC savez u nekoliko prethodnih mjeseci već stekao značajno iskustvo zajedničkog online djelovanja uz korištenje interaktivnih tehnologija. Osim toga, po riječima prof. Scholtena, pokazalo se da je projekt izrazito dobro prilagođen novim okolnostima, s tim da će se novi oblici i instrumenti obrazovanja dodatno usavršavati tijekom projekta kako bi se jako velikom dijelu studenata svih uključenih sveučilišta omogućilo jedinstveno europsko studentsko iskustvo.

Pripremu projekta na strani Sveučilišta u Zagrebu vodio je tim predvođen prof. dr. sc. Ivanom Koprićem s Pravnog fakulteta, Vesnom Kotarski, voditeljicom Ureda za EU projekte Sveučilište, studentom Pravnog fakulteta Karlom Kožinom te izv. prof. dr. sc. Gorankom Lalić Novak također s Pravnog fakulteta.

Projekt stvaranja UNIC-a ima tri glavne komponente, koje se najvećim dijelom ostvaruju online, odnosno u digitalnom okruženju, i to:

1. Međusveučilišni kampus (UNIC Campus): omogućava studentima, osoblju te istraživačima i sveučilišnim nastavnicima nesmetanu mobilnost nužnu za učenje, nastavu, poučavanje, znanstveno istraživanje, rad i razmjenu usluga unutar UNIC-a, bez obzira na njihovo socioekonomsko i kulturno podrijetlo i stanje. Predviđa se postupno dogovorno formiranje zajedničkih kolegija i studijskih programa koji će biti dostupni studentima koji studiraju na sveučilištima unutar UNIC-a. Cilj je osigurati punu inkluzivnost svih kategorija studenata, i to na europskoj razini.

2. Akademija izrazite raznolikosti (Superdiversity Academy): potiče sveučilišta da prihvate studente i osoblje svih karakteristika i podrijetla. Cilj je otvoriti i razviti nove oblike suradnje i mobilnosti studenata i osoblja između uključenih sveučilišta.
3. Gradski laboratoriji (City Labs): prostori za razmjenu znanja unutar gradova i s drugim gradovima u kojima djeluje osam sveučilišta koja čine UNIC savez. Cilj je osigurati učinak sveučilišta na preobrazbu gradova koji su izgubili značenje koje su nekad imali u klasičnim industrijama.

Pripreme za realizaciju započele su odmah po primitku pozitivne odluke Europske komisije, a prvi službeni sastanak konzorcija održan je 22. srpnja 2020. Nakon toga održano je više sastanaka, svi online, u svrhu pripreme Akcijskog plana za savez sveučilišta, prijave za istraživačko-inovacijsku komponentu te formalni početak projekta. Na razini našeg Sveučilišta održano je nekoliko sastanaka tima za koordinaciju provedbe projekta, uključujući sastanak užeg tima i voditelja s rektorom prof. dr. sc. Damirom Borasom.

U provedbi projekta očekuje se sudjelovanje svih sastavnica Sveučilišta u Zagrebu, njihovih studenata, profesora i drugog nastavnog i nenastavnog osoblja. Provedbu će koordinirati Pravni fakultet u Zagrebu te tim koji će voditi prof. dr. sc. Ivan Koprić te izv. prof. dr. sc. Goranka Lalić Novak kao zamjenica voditelja, uz voditelje ključnih komponenti projekta. Voditelji će okupiti manje radne skupine (3-5 članova) u kojima će biti zastupljeni nastavnici različitih sastavnica. Tim će imati i povjerenike-koordinatore na svim sastavnicama Sveučilišta u Zagrebu, budući da je riječ o projektu od izrazito velikog dugoročnog utjecaja na razvoj čitavog Sveučilišta i svih njegovih sastavnica. Posebnu ulogu u projektu imat će studenti, čiji su predstavnici iz svih uključenih sveučilišta imali veliki utjecaj na oblikovanje misije ovog saveza te projektnog prijedloga.

Rektor Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. sc. Damir Boras je u povodu odluke Europske komisije o odobrenju projekta istaknuo da će u provedbu projekta biti uključeni ne samo Pravni fakultet kao vodeća institucija, nego podjednako i svi fakulteti i akademije, kao i druge sveučilišne i sa Sveučilištem povezane institucije poput Sveučilišnog računskog centra, Centra za napredne akademske studije u Dubrovniku i druge, da bi se dodatno unaprijedili načini studiranja, mobilnost studenata, te učenje kroz suradnju s Gradom Zagrebom i pomoć pojedinim kategorijama stanovništva Grada, šire okoline te čitave Hrvatske kroz mrežu gradskih radilišta u kojoj će studenti svih fakulteta i akademija skupa sa svojim akademskim mentorima osigurati uključivanje pripadnika ranjivih i isključenih skupina u puni život zajednice i studiranje, istraživanje, nastavnički i drugi rad u sklopu našeg Sveučilišta.

Za napomenuti je da se uz odobravanje saveza sveučilišta veže i niz daljnjih linija financiranja tih sveučilišta, što znači i čitavog našeg sveučilišta i njegovih sastavnica, od strane Europske komisije, kao i razne druge inicijative i mogućnosti međunarodne suradnje te modernizacije akademske prakse, studija, studijskih programa i izvedbe nastave. Upravo je potkraj rujna podnesena prijava projekta Leading Fellowship u okviru H2020 Marie Curie Sklodowska Actions linije s postdoktorskim programom, a prijavilo ga je pet nizozemskih sveučilišta i pet sveučilišta iz bivše istočne i jugoistočne Europe (Tallin, Krakow, Prag, Budimpešta i Zagreb). Počele su pristizati i druge inicijative, poput one iz Regije Grada Istanbula, koja je usmjerena na problematiku socijalnog rada. Očekuje se da će se u budućnosti suradnja u okviru pojedinih

projekata između sveučilišta uključenih u UNIC savez i njihovih fakulteta značajno intenzivirati i omogućiti daljnje financiranje različitih oblika suradnje.

Europsko sveučilište postindustrijskih gradova nema nikakvog utjecaja na način organizacije i upravljanja pojedinim od uključenih sveučilišta nego se usmjerava na unapređenje suradnje ponajprije među sveučilištima koja su uključena. Sve sastavnice, studenti svih razina i vrsta studija, profesori i ostalo nastavno osoblje, istraživači te sve ostalo osoblje bit će uključeni u visokoj mjeri u oblike mobilnosti. Rektorat i njegove službe osigurat će punu potporu te sudjelovati u provedbi pojedinih od predviđenih aktivnosti. U ostvarenju pojedinih rezultata sudjelovat će Sveučilišni računski centar i druge sa Sveučilištem povezane ustanove.

Jedan od ključnih ishoda projekta je osiguranje barem 50-postotne mobilnosti svih, pri čemu se preferira online mobilnost. Uz to, u projektu je predviđeno još 80-ak rezultata po kojima će se na kraju izvršiti evaluacija njegove uspješnosti. To upućuje na izrazito visoku razinu očekivanja, kao i tome odgovarajuću odgovornost svih da se ti rezultati ostvare u predviđenim vremenskim okvirima. Neki od rezultata očekuju se već u kratkom roku, do kraja 2020. godine.

Ključni koncept na koji se oslanja struktura rezultata ovog projekta je tzv. Superdiversity (izrazita raznolikost), koja znači situaciju postindustrijskih gradova u kojima dolazi do mijenjanja socijalne strukture stanovništva zbog promjene strukture gospodarstva i zapošljavanja, pri čemu dolazi i do prilagodbe studijskih programa njihovih sveučilišta, uz potrebu da se posebno pomogne nekim kategorijama stanovništva, studenata i potencijalnih studenata (savladavanje kulturoloških, imovinskih, i drugih zapreka). Projekt nije usmjeren na sve oblike visokoobrazovnih aktivnosti koje imaju poveznicu s temom postindustrijskih gradova nego ponajprije na one koje se odvijaju u kontekstu izrazite raznovrsnosti.

Projekt se opredijelio za politiku višejezičnosti, odnosno osiguravanja mogućnosti da unutar saveza studenti, profesori i ostalo osoblje uče i službene jezike koji su u upotrebi u zemljama iz kojih su pojedina od uključenih sveučilišta.

Projekt se zalaže za stvaranje modernog, inkluzivnog, međunarodno kvalitetno povezanog sveučilišta osjetljivog na različitost studenata i posvećenog istraživačkoj, studijskog i ukupnoj akademskoj izvrsnosti te jačanju odnosa sa zajednicom kroz praktičnu primjenu znanja i učenje o izazovima društva izrazite raznolikosti. To pokazuje da je riječ o projektu institucionalnog razvoja i modernizacije svih osam uključenih sveučilišta pri čemu svako od njih daje svoj značajni doprinos.

Projektini tim priprema pojmovnih ključnih pojmova kako bi se olakšalo i standardiziralo razumijevanje ključnih koncepata i pojmova o kojima ovisi i realizacija projektnih rezultata. Također, pripremit će se i pregled svih projektom predviđenih rezultata u prijevodu na hrvatski jezik.

Projektini tim će osigurati ažurno informiranje Rektora, Rektorata, dekana i svih sastavnica o svim aktivnostima od njihovog interesa, a periodično će na sastanku Rektora s dekanima te u drugim forumima obavještavati rukovodstvo Sveučilišta i njegovih sastavnica o tijeku projekta i ostvarenju njegovih rezultata.

Službeni početni radni sastanak saveza Europskog sveučilišta postindustrijskih gradova održava se 5. i 6. listopada 2020. kako bi se postiglo ujednačeno razumijevanje zadataka, načina njihovog ostvarenja, financiranja i izvještavanja o njima.

Posebno je važno da sve sastavnice odrede ključnu osobu – koordinatora za ovaj projekt te da se u skorije vrijeme osigura upoznavanje svih s njegovim ciljevima i mogućnostima, u čemu će sudjelovati voditelj i drugi članovi tima.

Prof. dr. sc. Ivan Koprić

Dodatne informacije o europskim sveučilištima mogu se naći na poveznicama

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_1264

https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/programme-guide/part-b/three-key-actions/key-action-2/european-universities_en

https://ec.europa.eu/education/education-in-the-eu/european-education-area/european-universities-initiative_en

Privremena internetska stranica UNIC saveza je na poveznici

<https://www.unic.eu/>